

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sürgőnycim: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - 10 dinár
Negyedévre - 30 dinár
Félévre - 60 dinár
Egyes szám ára:
50 PARA.

Novisad-Ujvidék, 1922. febr. 24 | POLITIKAI NAPILAP | III. évf. 37. szám. | PÉNTEK

Csőd előtt

Lehetnek szavak, amelyeknek színe és zengése elkápráztat, lehetnek kormányprogramok, amelyek a háborús jóvátételeket látszólag nemzeti érdekek szolgálatába tudják állítani, lehet menteni a háborút és valószínűvé lehet tenni az új háborúk lehetőségeit, lehet a fegyverek alkalmazásának szükségszerűségét egy új morál barbárságával megvédelmezni és semmi akadályja annak, hogy hadilétszámon tartott hadseregekkel és különböző nemzetközi konferenciákkal azt a látszatot keltsék, mintha Európa társadalmi, gazdasági és politikai élete azokon a pilléreken nyugodnék, amelyek alapjai voltak a háború előtti Európa konszolidáltságának. Mindez könnyen lehetséges. Ez a politikai szemfényvesztés azonban legfeljebb csak eltakarja a sebeket, de nem gyógyítja azokat. A konferencia — tapasztok és szónokkal — injekciók mellett van valami, ami kérihetetlen ridegséggel nyitja fel a sebeket, amelyek ma Európa fertőzött, beteg testét borítják. Ez a statisztika, amelynek néhány száma a maga megdöbbentő és kétségbeesítő sivárságával tárja föl Európa gazdasági helyzetét. Angliában az árak állandóan süllyedő tendenciát mutatnak és a békebeli árakhoz képest mindössze száz százalékos emelkedést mutatnak. Az angol árak tehát a kétszeresére, a németausztriai árak pedig ezerszeresére emelkedtek a békebeli áraknak. Ez a két véglet beszédesebb minden konferenciánál. Ahol ekkora eltérések lehetségesek, ott a következő lépés már csak a katasztrófa küszöbére vezethet. Mit kellett vesztítenie Európának, hogy a fontsterling megközelítse békebeli értékének a felét? És még úgy is nő az angol munkanélküliek száma. A gyárak állandóan redukálják üzemüket. A piac mind szűkebb határok közé szorul, a fogyasztók száma milliókkal csökken. A győztes államokat a termelés csődje sorvasztja, a legyőzött és leromlott valutájú államokat a fogyasztóképtelenség teszi tönkre. Az országhatárokon szigorú vámtarifák akadályozzák a kereskedelmi élet egészséges vérkeringését, a jóvátételi terhek, mint halálos teher nehezdednek államok gazdasági életére, a valuták érték-nivellálása helyett a gazdasági politika és spekuláció éppen ellenkező tendenciát mutat. A bécsi tömegnyomor és az a tény, hogy az amerikai őstermelő állataival eteti föl a búzát, vagy fűtésre használja, szomorú bizonyítékai annak, hogy ebbe a gazdasági anarchiába sikerült 1918. óta belerántani az egész világot. A génuai konferenciára még nem érnek meg ezek a gondolatok, amelyek Európa gazdasági csődjét jelzik.

A bukaresti királylátogatás

Bukarest, febr. 23. (Eredeti távirat.) Pasics, Nincscs, Bratianu és Duke ma fontos tárgyalást tartottak a genovai konferencia és a beogradi értekezlet ügyében.
Bukarest, febr. 23. (Eredeti távirat.) Tegnap ebéd után Pasics és Nincscs meglátogatták Bratianu miniszterelnököt, majd Tace Jonescut.
Este a színházban ünnepl. díszelőadás volt, amelyen Carment adták. Sándor király és Mária hercegnő Pasics és Nincscs társaságában jelentek meg a színházban.
Bukarest, febr. 23. (Eredeti távirat.) Tegnap este díszvacsora volt a királyi palotában, amelyen résztvettek Sándor és Ferdinánd királyok, Mária királyné, Mariora és Ilana hercegnők, Károly trónörökös, Pasics, Nincscs a román kormány, politikusok a bukaresti dip-

lomáciai kar és Sándor király kísérete. Ezután hangverseny volt, amelyre négyszáz személy volt hivatalos, a vacsorán megjelent vendégek kivül számos szenátor és képviselő is.
A cercle alkalmával bemutatták Sándor királynak több román politikus és a diplomata családjának női tagjait.
Ferdinánd király és Mária királyné ma intim reggelit adott Pasics és Nincscs tiszteletére. Reggel után a királyi pár hosszabban elbeszélgetett a két politikussal majd ezzel bucsúztak el tőlük: Szerencsés utat! Viszontlátásra Beogradban.
Sándor király ma meglátogatta a tulajdonát képező 9. lövészezredet és az ezred zászlóira rátűzte a Karagyorgye csillagot.
A román nők ma egy díszes csillimmal ajándékozták meg a magas jegyespárt.

A parlament ülése

Beograd, február 23. (Eredeti távirat) A parlament mai ülését 10 óra 45 perckor nyitotta meg Ribár elnök. Napirend előtt **Vászics Milos** hadügyminiszter válaszol Lázics parasztpárti képviselő interpellációjára, melyet a katonák hiányos felruházása ügyében hozzá intézett. **Vászics** hadügyminiszter kijelenti, hogy tavaly két ujonckontingent hívtak be, tavaly tehát kétszer annyi katona vonult be mint más években. A laktanyák ezeket nem tudták befogadni kellőképpen, a raktárak pedig megfelelően felruházni. A két korosztály behívása a magyarországi események miatt történt. A behívott tartalékosokat is fel kellett ruházni, ezért kellett az ujoncnak némileg hiányt szenvedniök. Ezután részletesen is kifejtette, hogy miért nem lehetett felruházni az ujoncokat.
Vászics kijelentése után áttértek a napirendre a március és április havi tizenkettedek tárgyalására **Brodár** (Korosec-párti) támadja a kormány bel- és

pénzügyi politikáját, melyet fejetlennek nevez. Eseteket sorol fel, amelyek mind ezt igazolják. Pártja a javaslatot nem fogadja el.
Dr. Popovics (agrárpárti) különösen Kumandni pénzügyi politikáját támadja, a dinár áreséséért egyedül őt okolja. A kormány az oka az ország minden bajának, mert rosszul fizeti a tisztviselőket, úgy hogy ezek csak korrupció útján tudják életfentartásukat biztosítani.
Popadics Glisa (agrárpárti) beszédét állandó derűtség között mondja el. Minden szavát hangos nevetés kíséri.
Agrárpárti lévén mégis támadja a kormányt és az előtte felszólalók beszédeit igyekszik cáfolni.
A délelőtti ülés 1 órakor véget ért a délutánit hat órakor nyitja meg Ribár elnök nagy részvétlenség mellett. A felszólaló ellenzéki képviselők mind a kormányt bírálják, különösen pedig annak pénzügyi politikáját.

Halálos ítélet a vidovdáni merényletpörben

Beograd, febr. 23. (Eredeti távirat.) A király elleni merénylet ügyében a bíróság ma délután három órakor mondotta ki az ítéletet. A mai ítélet kihirdetést órlási érdeklődés előzte meg. Délután két órakor sűrű embertömeg vette körül az épületet, délután három órakor pedig már senki sem közelíthette azt meg. Több ezer ember akarta meghallani az ítéletet, ezeknek azonban csak egy része jutott be a terembe, amely zsúfolásig volt megtelve. Kommunisták, republikánusok, diákok, nők és katonatisztek foglalták el a közönség részére kijelölt helyet. Három óra előtt érkeztek meg a hírlapírók. Három órakor a rendőrség szállotta meg az épület előtt elterülő teret.
A vádlottakat már előbb vezették be a terembe. Mindnyájan izgatottak voltak a kihirdetendő ítélet miatt. Nem tudták, hogyan fog az hangzanl. Három óra öt perckor kezd az elnök felolvasni az ítéletet, először az indokolást, hogy miért találta a bíróság bűnösnek a vádlottakat. Maga az elnök is izgatott, amikor olvas. A bíróság

Szpaszoje Szejicset bűnösnek találja az elkövetett merénylet ügyében és ezért golyó általi halálra ítélte.
Ugyancsak bűnösnek mondja ki a merénylet előkészítésében Csáki Lajost és husz évi súlyos börtönrre ítéli, Mojzset két évi fegyházra, a kommunista végrehajtó bizottság közül ugyancsak két évi fegyházra ítéltek: Nikola Kovácsévics, Vladimir Csopics, Filip Filipovics, Milos Ttrebinyac, Vladimir Mirics, Marjánovics, Szejfanovics, Iván Csolovics, Milojkovics volt kommunista képviselőket, Szalait, Pálinskás Simont és Száva Nikolicsoot. A vizsgálati fogságot beszámította a bíróság.
A többi vádlottakat felmentették a merényletben és összeesküvésben való részvétel vádjá alól.
Szejics nyugodtan fogadta a halálos ítéletet. A többiek azonban nagyon izgatottak voltak. Az ítélet kihirdetése után a védők kijelentették, hogy fellebeznek, mert igazságtalannak tartják az ítéletet.

Tőzsdei árfolyamok:

Beograd, febr. 23. Paris 726—730, London 350, Newyork 78 95, Genf 1545, Szaloniki 335, Prága 146, Berlin 37, Bécs 1'26, Bukarest 62, Szofia 53'75

Zürichi tőzsde: Berlin 235, Newyork 510, Milano 2560, Prága 930, Budapest 72, Zagreb 157 és fél, Varsó 14, Bécs 10, bélyegzett 9

Bécs, febr. 23. Tőzsde zárlat P p s 900, Berlin 29, Prága 110, Newyork 6250, Bukarest 4510, Zagreb 1910

Budapest, febr. 23. Zárlat Napoleon d'or 2650, font 3070, sokol 1240—1250 dinár 835—845, dollár 685—695, frank 6300 lengyel márká 20'25, Lej 513—523, lira 3440, márká 330—340, osztrák korona 10'75 11'75, rubel 55'50, Devizák London 3075, Milano 3475, Newyork 687'50, 697'50, Páris 6350, Prága 1245—1255, Bécs 10'50, 11'50, Zagreb 210—220, Zürich 13625, Berlin 322'50, 322'50. Értékpapírok magyarhitel 1930, osztrák hitel 830, papír, 2700, államvasút 5125, déltvasút 1730, Atlantica 2600, Szlavonia 1410, nasici 18100, Rima 2540, Salgo 5800, köszén 11800, Ganzdanubius 39000.

— A **nvizsádi terménytőzsde** hivatalos jegyzésel február 23 án. Bácskai buza 79 80 kg. 20% Noviszád vidéke kereslet 1820, bánáti új tengeri becskereki paritásban kötés 1320-1330, bánáti új tengeri hajón B. Bród kötés 1380, tengeri Szerbiából beogradí paritásban március kötés 1340, muharmag ab Bánát kötés 1200, nulláslist szakkal ab Bánát kötés 2400, főzöliszt szakkal ab Bánát kötés 2300, buzakorpa szakkal ab Bánát kötés 950, Irányzat szilárd.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a forrón szeretett férj, pótolhatatlan apa, nagyapa, fivér, sógor és rokon

Lovrekovich Ferenc

nagyiparos, nagykereskedő és Novisad városi törvényhatósági bizottsági tag

életének 58. és boldog házasságának 33. évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után f. évi február hó 22 én este 7 órakor Nagybecskereken Istenben elhunyt.

Drága halottunkat f. évi február hó 25-én d. u. 4 órakor fogjuk a temetői kápolnából a rom. kath. egyház szertartása szerint a családi sírboltba örök nyugalomra helyezni.

A szentmiseáldozatot f. é. március hó 2-án d. e. 9^{1/2} órakor mutatjuk be a Mindenhatóknak a helybeli belterí kath. plebánia templomban.

Emléked szívünkben örökké él!

Novisad, 1922. évi február 22-én.

A gyászoló család.

Az Első Novisadi Tésztagyár kereskedelmi és üzembeli tisztviselői kara fájdalommal telt szívvel jelenti, a nagyrabcsült alapítójának és főnökének

Lovrekovich Ferenc

urnak rövid szenvedés után f. hó 21-én, szerdán Nagybecskereken bekövetkezett elhunytát.

Aldott legyen emléke!

Mindenkor hálatelt szívvel emlékezünk róla.

Novisad, 1922. február 23.

Az öt dináros bankjegyek beváltása

Március hó 5-ig minden pénztár elfogadja — Ezután csak a Narodna Banka és ennek fiókjai

Ujvidék, febr. 23. (A Délbácska munkatársától) Amikor a pénzügyminiszter kibocsátotta azt a rendeletét, amely az öt dináros bankjegyek bevonásáról szól, a közönség nem akarta elfogadni őket. Főleg azzal érveltek, hogy az állami hivatalok sem fogadják el az öt dinárosokat. Ez tényleg így is volt. A közönséget a rendőrség kényszerítette arra, hogy fogadja el az öt dinárosokat, az állami pénztárak azonban még mindig vonakodtak őket elfogadni. Miután ez az állapot már szinte tarthatatlanná vált a pénzügyminiszter egy másik rendeletet adott ki, melynek értelmében az öt dináros bankjegyeket március

5-ig minden állami pénztárnak el kell fogadnia; a pénztárba került bankjegyeket nem szabad ismét kiadni. Ily módon az állam maga törekszik arra, hogy megkönnyítse az öt dinárosok bevonását,

Azokon a helyeken, ahol a Narodna Bankának nincsen fiókja március 5-ig a pénzbecserélést a kerületi és járási pénzügyigazgatóságok végzik el, minden különös formalitás nélkül, a pénzügyi lehetőség határain belül.

Március ötödike után csak a Narodna Banka és annak fiókjai váltják be az öt dinárosokat.

Meghiusult a portugál monarchista pucskissérlet

London, febr. 23. (Eredeti táv.) Lissaboni hírek szerint az ideiglenes kormány intézkedéseinek sikerült meghehíusítani a monarchista pucst. Lissa-

bonban teljes a nyugalom. A kormány és az elnök ugyan még mindig a Carcao erődjében tartózkodnak, ahova néhány nap előtt menekültek.

A genuai konferencia — a talpraállítás értekezlete

London, február 23. (Ered. táv.) A „Matin“ jelenti, hogy Benes csehszlovák miniszterelnök teljesen meggyőzte Lloyd Georget arról, hogy a genuai konferenciára vonatkozó francia memorandum érvei megcáfolhatatlanok és a békeszerződések feltétlenül érinthetetlenek. Benes tegnap Párisba érkezett és este Poincaréval bocsátkozott tárgyalásokba. A tanácskozások során a genuai konferencia kérdésével foglalkozó szakértőkkel is folytattak eszmecsereket. A „Matin“ szerint most már az angol politikai körök is a genuai konferencia elhalasztására számítanak, mert az olasz kormányválság a delegátusoknak március nyolcadiki összejövetelét lehetetlenné teszi és azt mondják, hogy a konferencia valószínűleg április harmadik hetében fog ülésezni. Erről Lloyd George szombaton fog Poincaréval Párisban tárgyalni. Ezen találkozásnak híret politikai körökben általában kedvezően fogadták és azt hiszik, hogy a találkozás ténye bizonyítja a szövetségesek között fenálló feszültség enyhülését. A „Havas“ ügynökség jelentése szerint a találkozás egy-két nap múlva fog Franciaországban megtörténni, de nem Párisban. Valószínű, hogy a találkozás Benes fáradozásainak köszönhető, aki Lloyd Georget Poincaréval kibékítette.

Budapest, febr. 23. (Ered. táv.) A genuai konferencia előkészítése végett Bánffy külügyminiszter elnöklete alatt értekezlet volt, amelyen a nagybankok verérigazgatói, a gazdasági érdekképviseletek és a politikai és gazdasági élet kitűnősegei vettek részt. Bethlen miniszterelnök bejelentette, hogy a genuai konferencián Magyarországot a miniszterelnök és Teleszky János volt pénzügyminiszter fogja képviselni. A kormány a konferencián kifejezésre akarja juttatni, hogy Magyarország politikai és gazdasági talpraállításának első feltétele a valutakérdés, a második pedig az ipari termelés és a kereskedelmi forgalom szabályozása. A kormány teljesen a szabad forgalom álláspontján van. Apponyi szerint nyomatékosan figyelembe kell

ajánlani a konferenciának a nemzeti kisebbségeknek és a legyőzötteknek határozott védelmét. Végül megállapodtak abban, hogy az érdekképviseletek megbízottaiból szűkebb bizottságot küldenek a tárgyalásra kerülő anyag előkészítésére és kidolgozására.

Páris, február 23. (Eredeti táv.) A „Temps“ örömmel fogadja Lloyd George és Poincaré találkozásának tervét és azt írja, hogy a találkozás alkalmas azon megegyezésnek siettetésére, melyre Franciaország törekszik. A lap hangoztatja, hogy a genuai konferenciának a **talpraállítás értekezletének** kell lennie. Lloyd George és Poincaré összejövetelének színhelye valószínűleg Caleis vagy Boulogne lesz. Lloyd George csak egy napig lesz távol Angliától. — A párisi lapok ritka egyértelműséggel emelik ki, hogy Benes sikeres közvetítő tevékenységet fejtett ki Páris és London között és megállapítják, hogy a miniszterelnökök találkozása Benes fáradozásának köszönhető.

Páris, február 23. (Eredeti táv.) A „Petit Parisen“ szerint a miniszterelnökök küszöbén álló találkozásán azon kérdésekről fognak tárgyalni, amelyeket a február ötödiki francia memorandum vetett fel. Ugy látszik a következő vitás pontokban már megtörtént a megegyezés: a genuai értekezleten egyik békeszerződésről sem lesz szó és a jóvátételek kérdése sem kerül szóba, hanem a népszövetséget fogják megbizni azon problémák megvitásával, amelyeket az értekezlet nem akar letárgyalni. Félhivatalosan abban is egyetértettek, hogy az értekezletet néhány héttel elhalasztják, továbbá, hogy a szovjetképviselők részvétele nem vonja maga után a szovjetnek de jure való elismerését. Végül megegyeztek, hogy egyszerű határozatban ki fogják mondani, hogy a nemzetek egymással szemben mindenféle támadásról lemondanak.

Róma, február 23. (Eredeti táv.) A „Secolo“ értesülése szerint a genuai konferencia összeüléseinek terminusa március huszonharmadika.

Jégtorlasz a pilotahíd és télikikötő között

Az esetleges árvízveszedelem elleni intézkedések

Ujvidék, február 23. (A Délbácska munkatársától.) A Duna jége még mindig áll a pilotahídnál. A jég robbantása semmiféle eredménnyel nem járt. Szerdán délután fél hat órákor ugyan megindult a jég a pilotahídnál hat órákor azonban ismét megállt és ma estig még nem indult el. Az újvidéki jégtorlasz a pilotahídnál kezdődik és a téli kikötő előtt ér véget szontul szabad a Duna. A legnagyobb jégtorlasz Almásnál van. Ott már három hét óta áll a jég és minden kísérlet, amelynek célja volt a Dunát szabaddá tenni meghiúsult. Almásról fel Budapestig löbb helyen áll a jég a Dunán. Az újvidéki jégtorlasz egyelőre tartós-nak látszik; a robbantásokkal nem lehetett szabaddá tenni a jég mozgását. Az egyedül alkalmas eszköz erre egy jégtörő hajó lenne. Ilyen azonban nem áll a folyammérnökség rendelkezésére. A téli kikötőben vannak ugyan hajók, de ezeket nem lehet e célra felhasználni, mert felülről nem lehet törni a jéget, csak a vízfelülettel szemben. A kikötőhid alatt, ahol már nincsen jég, csak egyetlen hajó áll, ez pedig kereskedő hajó és kérdés, hogy ezzel a hajóval egyáltalán tanácsos-e megkezdni a jégtörést.

Az utóbbi napokban különben erősen apad a Duna és ez is kedvezőtlenül teszi a jégtörésre vonatkozó munkálatokat. Mert ha a Duna árad akkor a víz ereje esetleg olyan nagy, hogy áttöri a jégtorlaszt és akkor már megindul a jég. Egyébként igen megnehezíti az egész munkát az, hogy a Duna felső folyásáról nem érkeznek jelentések és így nem tudják, milyen ott a helyzet. Amennyire érkeznek hírek ezek mind arról számolnak be, hogy a hirtelen jött olvadás következtében a hegyi patakok és folyók erősen megdagadtak, sőt a Duna mellékfolyóiról is áradásokat jelentettek. A folyammérnöki hivatal éppen ezért felszólította a városi mérnöki hivatalt, hogy tegye meg az összes szükséges intézkedéseket egy esetleges árvíz veszedelem elhárítására. Ezt a mérnöki hivatal meg is tette. Egyelőre azonban még távol van a veszedelem. A Duna vízállása nagyon alacsony és egyhamar nem lesz olyan magas a víz, hogy a gátak ne tudnának ellenállni. Az árvízveszedelem jelenleg tehát még nem fenyegeti városunkat.

Ha azonban a várakozások ellenére annyira emelkedne a víz a Dunában, akkor fogantatásuk az összes intézkedéseket, amelyeket az erre vonatkozó törvény előír. Már most történnek intézkedések, hogy a rendelkezésre álló dereglyéket és csónakokat jókarba helyezték, beszerették és beraktározzák a szükséges részeket, karókat, ásókat, lapátokat és vödöröket. Komolyabb árvízveszedelem esetére azonban ezek az eszközök és szerszámok nem alkalmasak, hanem ebben az esetben a polgármesteri hivatal közmunkára rendel a polgárokat, akiknek kecsival, lóval és szerszámokkal sorokba kell állni. Hogy ez a nagy apparátus fennakadás nélkül működjen, arról az árvízbizottság tartozik gondoskodni. Mindezekre az intézkedésekre azonban csak komoly veszedelem esetén kerül sor, ami ma még egyáltalán nem fenyeget.

BOSNYÁK-HERCEGOVINAI
AGRÁR ÉS KERESKEDELMI BANK
NOVISADI FŐK (Wagner-palota)

BETÉTEK UTÁN NETTO 6%
 2380-2-12 **KAMATOT FIZET**

Olaszország gazdasági válsága

A győztes államok sem tudnak talpra állni — A gyárakban hetenként csak három napot dolgoznak — Leszállítják a munkabéreket — A francia és olasz érdekelleték — A középeurópai ipar térhódítása Olaszországban

Bécs, febr. 23. (A Délbácska bécsi levelezőjétől.) Az egész világ, de különösen Európa a legsúlyosabb gazdasági válsággal küzd. Középeurópa leggyőzött államai, de a győzők táborába tartozó utódállamok is leromlott valutájukkal a legkétségbeesettebb erőfeszítéssel sem tudnak talpra állni, a világháborút követő gazdasági összeomlás romjait alól nem tudnak kilábalni, de velük együtt küzdenek a gazdasági egyensúly fenntartásának szisztematikus munkájában a győztes államok is. A győztes nagyhatalmak közül Olaszország áll a legközelebb az utódállamokhoz nemcsak gazdasági téren, de földrajzilag is. Az utódállamok iránt olasz kereskedők és gyárosok mutatják a legintenzívebb érdeklődést. Eppen ezért érdekesnek tartottam, hogy egy tekintélyes olasz nagyiparostól helyzetképet kérjek Olaszországról.

Olaszország is tagadhatatlanul súlyos válsággal küzd, — mondotta informátorunk. — De ez a helyzet minden győztes államban is. Sőt Amerikában és Angliában súlyosabbak a viszonyok a munkanélküliség dolgában. Evvel rem az aközmondás, hogy Olaszországban nincs munkanélküliség, de ami van, az nem sokkal nagyobb méretű a békebeli. Csak-hogy a háború alatt, amikor éppen a munkabíró karoknak fegyvert kellett fogniuk, a hadimunkák nagy méretei mellett mindenki megelégedett a múlt munkakriszisérről. A gyárosok és az állam is, akkor minden munkabért megadák és a háború közvetlen befejezése után is, amikor az újjáépítés és rekonstrukció munkája megindult, a munkások minden követelését teljesítették. Természetesen a munkabérek örökös emelésével, az Angliából és Amerikából importált cikkek megdrágulásával — aminek oka az olasz valuta leromlásában állott — minden megdrágult Olaszországban is. Az élelmiszerek emelkedésével, a munkások újabb és újabb követeléseivel egyidejűleg a kommunis-ták is szították az elégedetlenséget, majd amikor a kormány gyengének bizonyult velük szemben, vérszemet kaptak és megszállták a nagyobb gyárakat. Olaszországban azonban a kommunizmusnak nincs talaja. A gyárak erőszakos megszállása, a termelő munkának megakasztása, még a radikálisabb hajlamú szocialisták szemét is kinyitotta: a józan munkásság nem csak hogy elfordult tőlük, de szembe is helyezkedett a kommunis-tákkal. A faaszták aztán befejezték a munkát: leverték a kommunis-tákat akiknek erőszakoskodására szintén erőszakot feleltek.

De a munkásság újabb és újabb követeléseivel, az árak emelkedése, ugyanakkor pedig a rosszabb valutájú országok versenye megakasztották a produktív termelést. Ipari és kereskedelmi téren a külső a múlt nyáron érte el tetőfokát. Egész sor gyár szüntette be vagy

csökkentette felére, sőt negyedére is üzemét. Azóta lassanként javultak az állapotok. A gazdasági válság enyhült. Igaz ugyan, hogy ezt főként azzal érték el, hogy az egész gyáriparban leszállították a munkabéreket és az öltés-szerű munkacsokkentést rendszeressé tették. A munkabéreket öt—tíz százalékkal szállították le. Ami pedig a gyárak üzemét illeti, jellemzi a helyzetet, hogy például a livornoi Olandó hajógyár, ahol ezer és ezer munkás dolgozik, hetenként csak három munkanapot tart.

A munkások azonban már beletörődtek abba, hogy csak három napot dolgozhatnak hetenként és a gazdasági krízis okai ma már nem is a munkaviszonyokban keresendők, hanem a fogyasztás piacának nemzetközi leromlásában.

Ami pedig a munkabéreket illeti, még így, leszállítva is a békebeli bérek tizszeresére rúgnak, holott az élelmiszerek és ipari cikkek áremelkedése csak ötszöröse a békebeli áraknak. A munkásság gazdasági helyzete tehát javult volna, ha lenne megfelelő munkaalkalom.

A magyaroknak és általában egész Középeurópának egy nagy külpolitikai tévedésére kell még rámutatnom. A volt központi hatalmak abban a reményben ringatják magukat állandóan, hogy Olasz ország és Franciaország között a külpolitikai és gazdasági ellentétek egyre jobban ki fognak élesedni ami végre szakításra és az antant felbomlására fog vezetni. Ez végzetes tévedés. Vannak ugyan ellentétek a két ország között, de ezek a kis pörpátvarok nem egyebek, mint testvérek közötti nézeteltérések és hogy vulgáris hasoulattal éljek az ilyen összeszólközások után a testvérek ismét megbékülnek és együtt ülnek le a terített asztalhoz. Abban tehát ne bízzon senki, hogy Franciaország és Olaszország háborújából másnak lesz haszna. A magyar ipar és kereskedelem iránt élénk érdeklődés mutatkozik egész Olaszországban.

Vannak például egyes cikkek, amelyek a magas vámok mellett is veszedelmes versenytársai az olasz iparnak. Főként a magyar butorok hódítanak egyre nagyobb és nagyobb piacot, mert a magyar koronához viszonyítva a lira nagy áremelkedése miatt a magyar butorgyárosok ma feleáron adhatják azt a butort, amely már tavaly is olcsóbb volt az olasz butornál.

Ha az utódállamokban még jobban konszolidálódnak a viszonyok, természetesen még élénkebb lehet a reláció ez országok között. A rokonszeny a régi tradíciók alapján megvolna. De ezt ápolni is kellene. Igaz ugyan, hogy nehéz feladat az iparosoknak és kereskedőknek helyrehozniuk, amit a diplomácia elmulasztott.

Európa legszomorubb statisztikája

Az inség réme — Az egyes államok életszükségleti indexszámai — Az angol és francia árvizonyok — Ausztriában, Magyarországon és Bulgáriában a legerősebb a drágasági hullám

Bécs, febr. 23. (A Délbácska bécsi szerkesztőségétől.) Az antant többek között azt is követeli Németországtól, hogy emelje fel még magasabbra a vasúti és postal díjszabásokat, szüntesse be az ellátási hozzájárulásokat, vagy is egyszerűen ismét drágítsa meg minden. Ezeket a gazdasági jellegű követeléseket Anglia állította fel a cannes-i konferencián, azért, mert a szigetország nem politikailag, hanem gazdaságilag szeretné tönkretenni Németországot. A német konkurrencia ugyanis mindjobban veszélyeztetett Anglia gazdasági világ hegemóniáját. Míg Németországban alig vannak munkanélküliek, addig a szigetország több millió munkása áll munkanélkül. Németország flottája már megsemmisült, a gyarmatok is elveszték, Angliának most már csak arra van szüksége, hogy a német ipari termékek ára elérje a világpiaci paritást és ezáltal megszüntjön a német konkurrencia. Az élet viszonyok

drágulása természetesen az ipari termékekre hárul. A külföld jelesleg főként azért részesül e önyben a német gyártmányokat, mert olcsók.

Németország gazdasági helyzete már most is retinetes képet nyújt. Múlt év májusától november végéig veszedelmes iramban emelkedtek az összes élelmiszer és közszükségleti cikkek ára. Az áremelkedés Felsőszilézia elvezetése után érte el tetőfokát. Októbertől novemberig 251 ponttal emelkedett az indexszáma a német birodalomban, vagyis 1146 ról 1391-re. Az élelmiszeri indexszám még ennél is szomorubb az októberi 1534-el szemben, novemberben 1914-et mutat. Az élelmiszeri kiadások, amelyek a békeárak tizenkilencszeresére emelkedtek, 61³⁰/-kal magasabbak, mint egy év előtt. Az elmúlt év végén a rozkenyér 15, a marhabús 18, a tej 20, a cukor 24, a burgonya 23, a disznóhús 28, a vaj 32 szer volt drágább, mint a béke utolsó hónapjában.

A drágaság természetesen nem mindenütt egyforma. A legsvérbább viszonyok a megszállt területeken uralkodnak. Azonban a legtöbb város indexszáma meghaladja a birodalmi átlagot. Érdekes tünet, hogy az agrár Bajorországban nagyobb a drágaság, mint az ipari Szászországban. München a német nagyvárosok között a legdrágább, utána jönnek Nürnberg és Augsburg. Ennek oka főként abban rejlik, hogy a bajor gazdasági termények Poroszországba vándorolnak. Azonban a ruházatkodási cikkekben is München vezet Berlin előtt.

Míg Németországban a márkák árfolyamzubbánása következtében az árak emelkedtek, addig az antant országokban stagnáció, sőt ár-csökkenések tapasztalhatók. A „Laouer Gazette” szerint Angliában süllyedtek az árak. A legfontosabb élelmiszerárak csökkenésére már 1921. októberében elérték az 1918-iki árnyívtól és már csak a békeárak kétszeresét tüntetik fel. Franciaországban is estek az árak, bár nem olyan észrevehetően, mint Angliában. Hasonlóképpen estek az árak, Hollandiában, Norvégiában és Finnországban is. Csak Olaszországban rosszabbodtak a viszonyok egyes élelmiszerárak emelkedésével. Szovjetországban kívül ma Ausztria mutatja a legrettenetesebb képet Európa gazdasági statisztikájában. Azt lehet mondani, hogy Ausztriában átlag minden a békebeli árak ezerszeresére emelkedett. Néhány európai állam élelmiszerár indexszáma a következő képen néz ki: Anglia 199, Franciaország 350, Belgium 434, Olaszország 552, Svájc 204, Hollandia 173, Svédország 218, Norvégia 288, Finnország 1162, Németország 1422. Ennek a számításhoz az alapja az 1914-esztendő, amely százzal van véve.

Az egyes államok kereskedelmi indexszámát, azaz drágasági létráját érdekesen vizsgálja meg a következő táblázat. Alapul az 1913-esztendő van véve, amely százzal van jelezve, úgyhogy az olvasónak minden indexszámot százhoz kell viszonyítani.

	1920 dec.	1921 máj.	1921 nov.
Németország	1440	1308	3416
Amerika	138	115	123
Anglia	220	182	166
Franciaország	435	329	332
Olaszország	655	537	599
Hollandia	233	182	169
Svájc	235	185	187
Dánia	341	254	188
Svédország	299	218	174
Norvégia	377	294	276
Japán	206	191	219

Ebből a táblázatból hiányzanak Magyarország, Csehszlovákia, Románia, Ausztria, az SHS királyság és Lengyelország, amelyek nem ismertek oly rendszeresen és áttekinthetően az árakulásokokat, mint a statisztikában felsorolt államok. Annyi azonban megállapítható, hogy Ausztria után ma Magyarország és Bulgária a legdrágább államok Európában.

Lehetne ezt a statisztikát folytatni minden részletében, de már az eddigi adatok is borzalmasan tükröztetik vissza, hogyan megy tönkre Európa. És mindez a helytelen gazdasági politika miatt. Legjobb ideje lenne, hogy a genuai konferencián az antant észretérjén, különben elpusztul lassanként egész Európa. Hiszen nem lehet elviseelni azokat az égbekéltő különbségeket, melyek az egyes államok között uralkodnak. Míg Franciaországban a duplájára emelkedett minden ember „standard of life”, addig Németországban a felére csökkent. Ezeket a különbségeket ez az egyébként is oly sokat hányatott világrész nem bírhatja el és ha a bajokat egyhamar nem orvosolják úgy az európai gazdasági válság explozióval fog végződni. sz. p.

A román liberális párt megegyezése a szászokkal.

Bukarest, február 23. (Eredeti távirat) Az erdélyi szászok és a román kormányt támogató liberális párt megegyezett, hogy közösen fogják végigharcolni a legközelebbi választási kampányt. Ez az egyezés tizenegy mandátumot biztosít a szászoknak a romániai parlamentben.

Autóforgalom a német vasutassztréik alatt

24 óra alatt szervezték meg az autóközlekedést

Ujvidék, febr. 23. (A Délbácska munkatársától.) A lapok rövid hírből jelentették, hogy a németországi vasutassztréik idején a személyforgalmat ideiglenesen autókön bonyolították le. Hogy a német alapossággal megszervezett autóforgalom milyen precizitással is mennyire kifogástalanul működött arra nézve érdekes adatokat szolgáltat annak az ujvidéki kereskedőnek az előadása, aki a sztréik kitörése napján ért Németországba, ahol különböző üzleti ügyeit kívánta elintézni. A kereskedő tapasztalatairól a következőkben számolt be a Délbácska munkatársa előtt:

— A német határon, Schrandauban már hatalmas plakátok tájékoztatták a közönséget a kitört vasutassztréiről is várható fejleményeiről. Az állomáson hatóságilag személyek oktatták ki az érdeklődőket, s a legnagyobb készséggel adták meg mindenkinek a szükséges utbalgázításokat. A hatalmas méretű sztréik dacára mindenütt a legaszyobb rend uralkodott. Semhol semmi izgalom. Az utasok eligazítására kiküldött

hatósági személyek közültek velük, hogy az összes külföldiek zavartalanul folytathatják utójukat autón.

— Értésünkre adták azt is, hogy az autóforgalom nemcsak Schrandauban, de az ország valamennyi városában meg van már szervezve, tehát utunkat egész bátran és minden aggodalmaskodás nélkül folytathatjuk. A sztréik éjjelkor tört ki, s ez volt a helyzet már másnap délelben. Schrandauban autóra ültünk. A kocsin hatan foglaltunk helyet, az idő hidegségére való tekintettel valamennyien gyapju pokrécokat kaptunk, s

az indulás előtt melegített Schamot téglákat raktak az utasok lábai alá.

— Schrandauból Drezdáig az utat az autó 3 óra alatt tette meg, ennél hamarabb, amint Drezdában értesültem, a vonat sem érhelett volna oda. Az országutak kifogástalan állapotban vannak. 300 márkát fizettem az utért, amely a lehető legkényelmesebbnek volt mondható. Az uton valahol egy csendőrpárral állította meg az autót. Nem az igazolványainkat kérték, hanem aziránt érdeklődtek, hogy mennyit fizettünk az utért? A jelek szerint roppant szigorúsággal ellenőrizték a sofőröket. Amikor meggyőződhetek arról, hogy az autó vezetője csak a szabályszerű tarifát kérte zavartalanul folytathattuk utunkat. Az indulás előtt 20 márká borralalót akartam adni a sofőrnek, aki azt csak rengeteg biztatás és beszületezőra történt ígéretem után logadta el.

Ausztria és a kisantant.

Bécs, február 23. Egy külföldi lap Benes csehszlovák minisztereinök egy interjúját közölte, melyben többek közt szó van arról is, hogy Ausztria a közeljövöben belép a kisantantba. Illetékes helyen most kijelentik, hogy az interjú ezen része csak a hírlapiró tévedésére vezethető vissza.

Ausztria pénzügyi felsegélyezése.

Bécs, február 23 (Eredeti távirat) Schober kancellár ma délután a parlamentben beszámol a külföldi hitelek felhasználására vonatkozólag folytatott tárgyalásokról. Schober valószínűleg kiterjeszkedik a kormánynak a pártokhoz való viszonyára is. A „Die Börze” szerint a kormány minden törekvése ezidőszent nem annyira az osztrák korona árfolyamának emelésére, mint inkább további zuhanásának megakadályozására irányul. Az új bankjegy felállítására vonatkozó tárgyalások már konkrét stádiumba jutottak. — Parlament körökben hírlík, hogy Ausztria legközelebb két-

azt állítva, hogy 14 napos elzárással büntetik a borralalót elfogadóit. A műut zsufolt volt autókkal, mintha a sztréik miatt az állam özszes automobiljait mozgósították volna. A háromórás ut alatt

mégegyszer megállítottunk, most már azért, hogy a közben kihűlt Schamot — téglákat ujakkal cseréljék ki.

— Bámulatos volt ez a hiteles precizitással működő apparátus, amelyet ugyszólván órák alatt szerveztek meg.

— Drezdába éjjel 1 órakor érkezünk meg. A Schandau felőli közlekedő autók és autóbuszok egymásután futottak be az állomásra, mert

az autóforgalom az egyik főpályaudvartól s másikig volt megszerveze.

— A drezdai főpályaudvaron az özszes érkezöket leigazolhatták, s kérdést intéztek valamennyiünkhöz, ki akar tovább utazni? Bejelentettem, hogy Lipcsébe akarok utazni, erre szállodát jelölték ki számomra, ahova azonnal elszállított egy autót. Másnap reggel 8 órakor már ott állott a szálloda előtt az az autó, amely a Lipcsé felé irányuló személyforgalmat bonyolította le. Az autó a főpályaudvar elé vitt bennünket,

ahol minden utas megkapta a pokrécot és megkapta a forróv hűvített Schamot téglát is.

— Drezdától Lipcséig az utért 600 márkát fizettünk, hasonlóan szigorú ellenőrzés mellett. Itt már németek is ültek a kocsiban, akikhez kérdést intéztem vajjon rekvirálás után jutottak-e ehhez a rengeteg autóhoz? Tagadó választ kaptam. Erre elmondták, hogy már a sztréik kitörését követő reggelen hatalmas plakátok szölitötték fel **önkéntes jelentkezésre** az autótulajdonosokat. A hirdetés közölte, hogy a jelentkezők a szolgáltattél ideje alatt nem fizetnek adót és annyi hónszpig ahány napig szolgáltatót teljesítették 10%-os adókedvezményben részesülnek. Már ez az első hirdetés kijelölte az állomásokat és pontosan megállapította a tarifákat s helyeikre küldte azokat az állami tisztviselőket, akiknek feladata volt főképpen az idegenbül érkezö utasok felvilágosítása és utbalgázítása. Már másnap rengeteg jelentkező akadt és délelben a gép pontosságával indult meg autókön és autóbuszokon a személyforgalom, amelynek nem csekély része volt abban, hogy a bolsevisia részről pénzelt szfrejkmozgalom nem fajult el tulságosan és nem okozott helyrehozhatatlan károkat az országnak . . .

millió font értékü skandináv kölcsönt kap. Az osztrák pénzügyminiszteriumban a hír valódiságáról még nem nyilatkoztak. — A kormány új bankjegyek kibocsátását tervezi, azonban a régi osztrák lebélyegzésü bankjegyek a belöldi forgalomban továbbra is érvényben maradnak és az új bankjegyeket csupán exportcélokra használnák fel. Az újabb kibocsátású bankjegyek képeznek alapját az új osztrák jegyintézet által kibocsátandó pénzjegyeknek.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Novisad — Ujvidék.

Részvénytöke és tartalékalap 10 1/2 millió.
Betétállomány — — — — — 50 millió.
Pénzügyminiszteri engedéllyel deviza kereskedelemre jogosítva. 332

Külföldi átutalások legelőnyösebb napi árfolyamon.
Wien: Anglo-Österreichische Bank
Prága: Prager Kredit Bank
Páris: Credit Lyonnais.
Fizető helyeink: Berlin: Deutsche Bank
Triest: Banca Commerciale Triestina
Budapest: Magyar Általános Hitelbank

Betéteket, amelyeket mindenkor felmondás nélkül fizetünk vissza, 6%-al kamatoztatunk; 3 vagy 6 óra lekött. t betéteknél kedvezményes kamatozást nyújtunk

HIREK

— **Egyházmegyei hír.** Dr. Wiederkehr Ferenc újvidéki kerületi esperes eltávozta miatt a kerületi esperesi teendőket az egyházmegyei hatóság Fáth Ferenc apátplébánost bízta meg.

— **Újvidéki küldöttség Pribicevics kultuszminiszternél.** Régi sérelme Újvidék magyar nyelvű lakóinak, hogy a szláv hangzású neveket viselő, de magyarajkú szülők gyermekei nem látogathatják a magyar elemi iskolát. Ez ügyben tegnap egy héttagnak, Fáth Ferenc apátplébános, dr. Menevisián örmény-katolikus lelkész, Beck János könyvkereskedő, Mihajlovics malomtulajdonos, Bulics Ferenc földbíró, Zolis lakatosmester és Bál István kertészből álló küldöttség kereste fel Beogradban Pribicevics kultuszminisztert, aki a deputációt esti 6 órakor, a parlamenti ülés alatt fogadta hivatalában. Pribicevics jóindulattal hallgatta végig a panaszt és ígéretet tett arra nézve, hogy a sérelmes intézkedéssel szemben a közölt kívánásokat a lehetőségig honorálni fogja, s erről a kérelmezőket írásban fogja értesíteni. Tekintettel arra, hogy kb. 120 ilyen magyar nyelvű iskolásfiú van szó a kérelmező szülők hiszik és remélik, hogy kérésüket méltányosan és abban a szellemben intézik el, amely a békeszerződésben éppúgy, mint az alkotmányban intézményesen biztosítja a nemzeti kisebbségek kulturális jogait és szabad nyelvhasználatát. Az érdekeltek hiszik, hogy ezekre való tekintettel a miniszteri ígéreteket most már tettek fogják követni.

— **Az újságírók jelmezes estéje** ma este fél kilenc órakor kezdődik a Szloboda szállodában. Bejárat az éttermen keresztül. A hölgyek kéretnek lehetőleg jelmezben (álarcs nélkül) megjelenni, az urak (akik nincsenek jelmezben) sötét ruhában. A rendezőség kéri a közönséget pontosan eljönni, mert a műsor fél kilenckor kezdődik és ezután már senkit sem bocsátanak be a terembe. Jegyeket délelőtt 10—12 és délután 3—6 lehet kapni az Erzsébet mozi pénztáránál. Esti pénztárnyitás 7 órakor az étteremben levő pénztáránál.

— **Bécsben elzárásra ítélték egy magyar áhirlapíró.** Bécsből jelentik tudósítónk: Az egyik kerületi bíróságon tegnap a zajos multu Roboz Imre állott vádlóként, akit Györfly Pania magyar urinő jelentett fel, hogy egy olasz vöröskereszt — sorsjegyet sikkasztott tőle. A sorsjegyet értékesítés céljából adta át neki, de pénzt nem látott érte. A tárgyaláson kitűdött, hogy az áhirlapíró, aki a kommunizmus idején Budapesten, később pedig Erdélyben gyanús szerepet játszott, bemutatta Györfly Paulát a bécsi magyar követnek, mint aki a Bécsben megjelenő magyar kommunista újság ellensúlyozására lapot akar indítani. A bíróság heti elzárásra ítélte Roboz Imrét.

— **Japán alapítvány Németországban.** Savanajagi volt japán miniszter, mint Berlinből jelentik, huzamosabb időn át a német köegészségügyet és a népnevelést tanulmányozta. E hó 8-án történt elutazása alkalmával a japán tudós a Mosugi-alapból két millió márkás alapítványt tett német népnevelési célokra.

— **Ingyenes szerbnyelv kurzus.** Azok, akik jelentkeztek az ingyenes szerbnyelv kurzusra, jelennek meg 25-én szombaton délután 6 órakor a Matka Szrpzka helyiségében, ahol közösen megbeszélnek, mikor kezdődik meg a tanfolyam. Együttal azt is, hogy milyen csoportokban hallgatják a kurzust. A jelentkezés utolsó napja ma van.

— **Elhunyt újvidéki nagyiparos.** Szerdán este 7 órakor szívizéhdés következtében meghalt Becksereken egy ismert újvidéki nagyiparos, Lovrekovics Ferenc, aki tagja volt a kiszélesített tanácsnak és számos társadalmi egyesületnek. A haláleset városzerte őszinte részvetet kelt. Holttestét 25-én délelőtt 10 órakor szállítják Újvidékre, ahol a római kath. temető kápolnájában fogják felavatalozni. Temetése ugyanezen napon délután 4 órakor lesz.

— **A csehszlovákiai erdők megváltása.** Prágából jelentik: A földművelésügyi miniszterium törvényjavaslatot dolgozott ki a csehszlovák erdők nagy részének állami kiszajátításáról. Az állam az erdőségeket a háboru előtti árban akarja átvenni és pedig főleg az egykori főnemesség birtokait képező erdőket.

— **Felrobbant léghajó.** A Reuter-ügynökség jelenti: A „Roma” nevű kormányozható léghajó, melyet Olaszország megvásárolt felrobbant és a szerencsétlenség következtében harmincöt ember életét vesztette. A robbanás

— **A helybeli református ifjúság** a református egyházi dalárda közreműködésével **f. hó 25-én** este 8 óra kezdettel a Polgári Lövölde nagytermében **műsorral és tánccal** egybekötve műkedvelői estélyt rendez, mely alkalommal a dalárda alapító, pártoló és működő tagjait családokkal és a dalárda támogatóit ezuton hívja meg a rendezőség. Zenét a NAK (UAC) jónévű zenekara szolgáltatja. **Külön meghívó kibocsátva nem lesz.**

következtében gondolái leszakadtak az égő ballonról és egy kaszárnya tetejére estek. A romok alatt tizenkét embert találtak, az utasok közül eddig csak tízet tudtak megmenteni.

— **A „Poljoprivredni Glasnik”** című mezőgazdasági folyóiratnak harmadik száma most hagyta el a sajtót azzal a gazdag és változatos tartalommal, mely fenállásának aránylag rövid ideje alatt méltó érdeklődést keltett nemcsak a nagy közönség széles körében, hanem mellyel magára vonta a hivatalos körök figyelmét is. A terjedelmes füzetben ismét ott találjuk a legelső bel- és külföldi szaktekintélyek írásait, a szöveg közt elhelyezett képek pedig nemcsak szemléltető magyarázatot nyújtanak az egyes cikkekhez, hanem egyben emelik a különben is sok gonddal és izléssel összeállított folyóirat külső kiállítását is. A folyóirat tartalmi értékét semmi sem bizonyítja jobban, mint az a nagy elterjedtség, melyet néhány havi fennállása alatt elért. Legújabb száma pedig, remélni enged, hogy a jövőben csak még bővülni fog a kör, melyben élvezettel és haszonnal fogják forgatni a Poljoprivredni Glasnikot, Jugoszláviának kétségtelenül legszebb mezőgazdasági szaklapját.

— **Mindenki a farsang utolsó napján,** február 28-án a Szloboda szálló nagytermében megtartandó Rosenberg álarcsobárról beszél. Délután 3—6-ig jelmezes gyermekbál. 2377-1-2

— **Férfi-dívatlapok** érkeztek. Kaphatók Schmolka hirdető-irodában, Futoška-utca 24.

— **20 millió lesz az angol választók száma.** Londonból jelentik: Chamberlain az alsóházban bejelentette, hogy a háboru folytán szükségessé vált választási reform a választók számát hetedfélmillióról husz millióra emeli fel.

— **A Déli vasut Budapest és Triest vasuti összeköttetését tervezi.** Budapestről jelentik: A Déli vasut igazgatósága azzal a tervvel foglalkozik, hogy Jugoszlávián át Budapestet összeköti Triesttel és Merannal és evégből új vonalpart szándékozik Moramba helyezni.

— **A beltéri kath. kör** f. hó 26-iki műsoros táncestélyén a kör legkiválóbb műkedvelői szerepelnek, akiknek minden igyekezete odairányul, hogy a legtöbbat nyújtva, kiváló teljesítményükkel az estélyt minél fényesebbé és emlékezetesebbé tegyék. Felkérjük a kör ama tagjait, akik vendégeket szándékoznak magukkal hozni, hogy azt a vezetőségnek bejelenteni sziveskedjenek. Belépődíj személyenként 6 dinár. Részletes műsor a legközelebbi számban fog megjelenni.

— **Gorkij az orvosi tudományért.** A Berlinben tartózkodó Gorkij Maxim egy újságírónak kijelentette, hogy Berlinbe sok tudós kéziratát hozta magával kiadás végett. Ezek között van Buchinetnak, a Pasteur-díj nyertesének a műve is. E tudósnak sikerült felfedeznie a spanyolbetegség kórokozóját és fontos adatokkal szolgál a Steinach megfiglítő teóriájához is. Kutatásai a tüdővész leküzdésére is fontosak. A Röntgen sugarak, szerinte, a lépbetegségek leküzdésére is felhasználhatók.

— **Dalestély.** Aki remek hárfájáékban és szép énekben gyönyörködni akar, az jöjjön a szombaton este a „Frohinn” által a Szloboda szálloda nagytermében tartandó tánccal egybekötött dalestélyre. 2399-1-3

— **Amerikai hírek.** Az idén végzett számlítások szerint az Egyesült-Államokba kilencmillió font cukrot kell bevinni. A múlt esztendőben a bevétel csak hét és fél millió volt. — Egy hetvenéves gazdag angolt azért nem engedtek a partra lépni, mert kiderült, hogy olvasni nem tud. Az öreg ur egyébként azért akart Amerikában letelepedni, hogy egy huszéves csinos lányt nőül vegyen. — A vilámoszékben egy falábú embert végeztek ki. A kivégzés előtt a falábat lecsatolták róla, mert a fa rossz villanyvezető. — Chicagóban Griffin milliomos özvegye a férje halálát követő napon, tehát akkor, amikor a férj még a ravatalon feküdt, férjhez ment egy tengerész hadnagyhoz. — East St.-Lonisban nyolc álarcos rabló behatolt egy bankba s a tisztviselőket revolverrel megfenyegetve, tizenkilencezer dollárt szedett össze. Mikor távozóban voltak, az egyik banktisztviselő rájuk lött és kettőt leterített. A többi erre elmenekült, otthagya a már zsákba rakott pénzt, valamint a rájuk váró autót is.

— **Legyelországban bevezették a tíz órai munkaidőt.** Varsói jelentés szerint a kamara és a szenátus megszavazták azt a törvényjavaslatot, mely az ipari intézményeknél a napi tíz órai munkaidőt teszi kötelezővé.

— **Lopás miatt feljelentett egyetemi tanár.** Leipzigból jelentik: Dr. Göffel egyetemi magántanár ellen lopás miatt feljelentést tettek, mert észrevették, hogy állandóan lopkodja a lipcsei egyetemi könyvtár könyveit. A bíróság eirendelte az egyetemi tanár elmeállapotának megvizsgálását.

— **Japán súlyosan bünteti a kommunista propagandát.** Tokióból jelentik: Itt egy összeesküvést fedeztek fel, mely a hadügyminiszteriumot és a létszergyárt akarta a levegőbe röpiteni. Az összeesküvők közül huszonöt embert elfogtak és a szocialista vezéreket is letartóztatták. A kormány egy törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, mely szerint a kommunista vagy anarchista propagandára irányuló kísérleteket tíz évi börtönnel büntetik.

A magyar választójog

Budapest, febr. 23. (Eredeti távirat.) A miniszterelnök csütörtökre magához kérte nagyatyáti Szabót, akivel tanácskoznai fog az új választójogról. A miniszterelnök körvonalazni fogja, hogy a kormány milyennek tervezi a választójogot. Lapjelentések szerint a kormány olyan megoldás felé hajlik, hogy csak Budapest és a városokban rendel el a titkos szavazást, egyéb vidéki kerületekben azonban nyílt szavazást akss. A szocialdemokrata párt a választásokon való részvételt attól teszi függővé, hogy a választójog ügyében kiadandó kormányrendelet mennyiben juttatja a munkáságot választójoghoz.

Anglia nem ad kölcsönt háborura.

London, február 23. (Eredeti távirat) A kormány tudatta Görögországgal, hogy a kölcsön iránti kérelmét nem teljesítheti, mert nem adhat pénzt a kisázsiai háboru folytatására.

Színház — Mozi

Vendég a Nemzeti Színházban. Szerdán este illusztris vendége volt a színháznak. Popov Jelisaveta a volt pétervári cári opera tagja, énekelte a Bajazzokban Néda szerepét. Hangja kifogástalanul telve drámai erővel, a platótól a fortissimoig feltétlen biztonsággal kezelte széles kiterjedése hangját. Játéka is épp annyira kiforrott, mint éneklése. A közönség rendkívül melegen fogadta és a függöny legördülése után számtalanszor hívta a lámpák elé.

Prémier a színházban. Ma mutatják be a Fortély című színjátékot. A darabot Begic Vilontér rendezi.

Szombaton ismét a Bajazzokat adják, utána pedig ballet. Az operát Oszipovic a balletet Klemenovic rendezi.

Vasárnap két előadás lesz: délután Három a kislány, este megismétlik a Fortélyt.

Az Ezerarcu ember III. része a „Sárga bestiak” egészen más zsánerű mint az első két rész. Afrika forró légkörének lehelletét érezzük, amely éget, perzsel és hevesebb keringésre ingerli a vért. A Szahara császáriának udvarán játszódik le a film nagyrésze. Gyönyörű felvételek, izgalmas jelenetek, amelynek koronája, amikor Nissen Gert és Voss Péter a „sárga bestiak” az oroszok ketrecébe kerülnek és onnan csak emberfeletti küzdelem árán menekülhetnek el. A rendezés ebben a részben szinte túlmerész, különösen izgalmas amikor a herceg küzd a sivatag királyával, a hatalmas oroszúrnival. A közönség lélegzetét visszafojtva nézi végig a nagyszerű jeleneteket. Ezt a részt még ma és holnap játssza az Apolló.

SPORT

• Rovatvezető: Nemes Károly •

* **Plattkó igazolási ügye.** A csehországi kirándulásáról hazatért Plattkó Ferenc, aki kapusművészetét még nem régen kedvence volt a közönségnek, tegnap megjelent az MLSz fegyelmi bizottságnál előtt, hogy hirtelen történeti távozását és a Sparta csapatában való szereplésének körülményeit igazolja. A fegyelmi bizottság tudomásul vette Plattkó jelentkezését, de az ügy beható tárgyalásába — azzal az indoklással, hogy Plattkó igazolási ügyét nem tartja sürgősnek — nem ment bele. Plattkó újra a Vasas-csapatban akar játszani.

* **A „kiöregedett footballista”.** Friedrich István tegnap este beszédet mondott az Újpesti Torna Egyesület ünnepi vacsoráján. Friedrichet, mint a labdarúgó Szövetség idővendőbeli elnökét, üdvözölték megjelenésük, s ezúri pohárköszöntőjében, ehhez alkalmankodva programot is adott: „A politikát a kabátommal a ruhátárban hagytam”, ezzel kezdte beszédét a volt miniszterelnök, amivel röviden, de annál ötletebben jelezte, hogy a politikát a szögre kell akasztani a sportban. Ezután kijelentette, hogy örömeit vállal munkát a sportban, mert Nyugatmagyarországon, ahová ment, hogy megmentse a még menthető, azt tapasztalta, hogy csak a sport emberek nyújtottak segédkezet. A footballt nyugtalanító bajokat könnyen el lehet osztalni, s ezért arra kéri új munkatársait, hogy benne ne a politikust, hanem a sport ügyét szívében viselő kiöregedett footballistát lássák.

* **Uj sport egyesület Novisadon.** Megbízható forrásból értesültünk, hogy a sokat emlegetett és egy párszor már megalakult Munkás Sport Club a közeljövőben újra megalakul. Az alakulást megbeszélendő, egy jól látogatott gyűlést tartottak csütörtökön a Munkás Otthonban, hol elhatározták, hogy vasárnap egy kiküldöttet menesztettek Beogradba, amely az alszövetségtől tájékoztatást kér és elősegíti az új sportklub alapszabályainak tervezését. A rezervált ülés elhatározta azonkívül, hogy a közeljövőben egy mulatságot is rendez és hogy az OSKV pályáján fogják tréningjelket tartani, melyre nézve a városhoz kérvénnyel fognak fordulni. Ami véleményük szerint a selejtező mérkőzésekben már nem szerepelhet az új egyesület.

* **A Barcelonai FC.,** amely már a kontinens minden számozott csapatát Spanyolországba vitette és ott úgyszólván valamennyit végig is verte, igen okos politikával vigyáz hirtelen, de annál bámulatosabban szerzett hírnevére. Nem hagyják magukat kicsalni a biztos odából a barcelonai „gyufaskatulyából” (így nevezik az ott járt footballisták a BFC kisméretű pályáját.) Pedig addig míg a nagynevű csapat a kontinensre nem jön és idegen pályán és környezetben be nem igazolja az egész világon ismert tüneményes eredmények realitását, sok vltát képezhet a csapat verhetetlensége. Az eddigi kísérletek, melyeket a medve kicsalására megtettek a kontinens csapatai, teljesen eredménytelenül végződtek. * **Guttman II-öt** kiadta a MLSz a bécsi Hakoachnak.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fátih Ferenc és társai.

Apró hirdetések.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG keres két magyarul, németül és szerbül tudó leányt. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével a kiadóba. 2408-1-3

ELADÓ egy hentes és mészáros üzlet berendezése, műhellyel és lakással együtt azonnal átvehető. Bővebbet Atilla-u. 30. 2409-1-1

Tóth Gyula

épület- és műlakatos Temerini-u. 8. szám, felvesz egy vagy esetleg két tanoncot. 2410-1-2

Buziási természetes szénsav

10 kilónként 340.— korona
— árban kapható —

Bauer Gyula sörnagykereskedő-

nél Novisad. Saját üres tartályok töltésre elfogadtatnak. 14-17 2230

ELADÓ

Varga utmester-féle 1 hold szőlő 4 szobás házzal. — Bővebbet a kiadóban. 2381-1-3

•••••
 Szállítási- és fuvarozási vállalat
KRUMESZ P.
 Ujvidék Futaki utca 82. szám alatt. Elvállal helybéli és vidéki áru fuvarozást és áruberaktározást.
 Telefon: 270.
 •••••

SZALMALEMEZ,

sárga, cseh áru, 42+52, nagyobb tételben ajánl:

BISCHOFF és TSA

Novi-Vrbas, Ujverbász. 2393 2-6

VALÓDI MAGDEBURGI RÉPAMAGVAK.

MAMMUTH vörös
ECKENDORFI sárga

Minden mennyiségben kapható: Bischoff és Tsa cégnél,

Novi Vrbas, Uj Verbász. Telefon 23. 2392-2-6

Megérkeztek a tavaszi és nyári angol és francia szövetek

Hölzi, Schirschinger és Társai
angol uri szabók 2398-2-10
NOVISAD, Mileticéva-ul. 8. (Kenyér-u.)
Szállít legmodernebb ruhákat szolid árak mellett

A legjobb automobilgummi a 2412-1-3

CONTINENTAL

Mindenféle mértékben kapható
Gradjanska Banka fiókjánál
Novisad, Kralja Aleksandra-ul. 37.

Valódi „ERÉNYI DIANA-

Sósorszesz

minden gyógyszerárban, drogériában és jobb üzletben kapható:

Kis üveg ára — K 18.—
Közép üveg ára — „ 50.—
Nagy üveg ára — „ 100.—

A valódi „Erényi Diana” sósorszesz minden házban nélkülözhetlen.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Forgalomba hozza: JUGOPHARMACIA r. t. DIANA-osztálya Zagreb, Prilaz 12.

Törv. védve. Vezérképviselőt és főlerakat a Vojvodina részére:

RORODY LAJOS és TÁRSA

NOVISAD. 2256-9-10

Viszonteladónak magas engedmény! — Kivá-
natra árajánlatot küldünk.

TÜZIFA-

kemény és puha, azonnal házhoz szállítható

„BALKAN-BAKOVSKY”

bizományi raktárából Novisad, Vas-
ut-u. 16. - Telefon 79. 2415 1-2

APOLLO
MOZGÓ

FEBRUÁR
24

Az ezerarcu ember.

Hajsza a föld körül, 6 részben.

III. rész:

Sárga bestiák.

Főszerepben: Harry Liedtke.

Üzletvezetői vagy utazói állást

keres könyvelésben teljesen jártas kereskedő. — Megkereséseket „Biztos” jeligére a lap kiadóhivatalába kérek. 2413-1-3